

PREŽIHOV VORANC: SOLZICE

Solzice so zbirka avtobiografskih črtic, ki je izšla 1949. Zbirko je pisatelj posvetil materi. Vse črtice razen dveh (Višja matematika, Nagrada) govorijo o pisateljevem otroštvu, njegovih doživljajih ter občutjih. Solzice so Prežihova zadnja knjiga, ki jo je namenil predvsem otrokom, ki so bili zaradi socialnih razmer prisiljeni v prezgodnje delo ter so bili zaradi tega prikrajšani za otroštvo. Namenil pa jih je tudi otrokom kot pričevanje o drugačnem otroštvu, kakor ga doživljajo oni sami.

ČRTICA je kratko pripovedno delo. V njej nastopa malo oseb; dogajanje je zgoščeno okoli enega osrednjega dogodka; pomembna so čustva, opis vzdušja oz. razpoloženja.

1. Vpiši naslov črtice, v kateri:

... mali Voranc občuti bolečino, ker ni zgorela tudi šola _____

... se naš junak bolj boji bridkega spoznanja kot njegova babica _____

... glavna književna junaka nista dobila zaslužene nagrade _____

... Vorančeva mati ljubeče pomaga sosedovim sirotam _____

... šolar Voranc piše prvo pismo bratu v Celovec _____

... Korej ne razume pravil višje matematike _____

... se Voranc sočutno zavzame za fanta s poniževalnim vzdevkom _____

... se pastir Voranc osramoti z nemškim pozdravom _____

... ima pisatelj kot otrok sonce v očeh, nima pa bogate pisanke _____

... avtor knjige doživi svoj prvi delavski praznik _____

... Voranc premaga strah in gre v Pekel po šmarnice _____

3. S pomočjo Frana (<https://fran.si/>) pojasni naslednje besede:

šega _____ navzlic _____

premikastiti _____ urnost _____

jelša _____ trpek _____

presuniti _____ nejevera _____

izustiti _____ trpek _____

METAFORA ali **PRISPODOBA** je beseda ali besedna zveza, ki pomeni, da običajno besedo **nadomesti druga beseda** ali besedna zveza **na podlagi skupne značilnosti** (*Bela kepa* je metafora za Cencija zato, ker je imel bele lase, bele obrvi in je bil oblečen v belo.)

4. Kako bi ti razložil naslednje metafore?

Mojo dušo je trgalo bridko spoznanje. _____

Med nama ni bilo nobene sence več.

... vsem drugim pa je bil kos. _____

PREŽIHOV VORANC (1893-1950)

ŽIVLJENJE

Prežihov Voranc (pravo ime Lovro Kuhar) si je dal ime po domačem imenu pri Prežihu, Voranc pa je koroška oblika imena Lovro. Rodil se je v revni kmečki družini v kraju Kotlje na Koroškem, kjer je tudi končal dvojezično ljudsko šolo. Zaradi komunističnega delovanja je leta 1930 moral v tujino. Živel je na Dunaju, v Parizu in potoval po Evropi ter se 1939 skrivaj vrnil v domovino. Med 2. svetovno vojno je bil v nemškem taborišču Mauthausen. Po osvoboditvi pa je živel v domačem kraju. Umrli je leta 1950 v **Mariboru**.

DELO

Prežih je pisal **novele** (Boj na požiralniku, zbirka Samorastniki), **črtice** (zbirka Solzice) in **romane** (Požganica, Jamnica, Doberdob), v katerih opisuje stiske delavcev in kmetov, prikazuje koroško pokrajino, v njej pa posamezne človeške usode. Prežihov Voranc je leta 1950 prejel Prešernovo nagrado.